

Bønn: Herre, du som var før tidens morgen, du som blir når alt forgår, som et pust er våre tider, som en dag er tusen år. Takk at vi får samles om ditt Ord. Takk at du er til stede blant oss i dag. Takk for alle troens søsken, som i dag vil tjene deg. Takk at bønnens dør er åpen. Takk at du vil vise vei. Amen.

(Fra: Herre, du som var før tidens morgen)

Prekentekest: Joh 11,45-53

Mange av jødene som var kommet til Maria og hadde sett det Jesus gjorde, kom til tro på ham. Men noen gikk til fariseerne og fortalte hva han hadde gjort. Da kalte overprestene og fariseerne Rådet sammen, og de sa: "Hva skal vi gjøre? Denne mannen gjør mange tegn. Lar vi ham holde på slik, vil snart alle tro på ham. Så kommer romerne og tar både det hellige sted og folket vårt." En av dem, Kaifas, han som var øversteprest det året, sa da: "Dere skjønner ingen ting. Dere tenker ikke på at det er bedre for dere at ett menneske dør for folket enn at hele folket går til grunne." Dette sa han ikke av seg selv, men da han var øversteprest det året, talte han profetisk om at Jesus skulle dø for folket. Ja, han skulle ikke bare dø for folket; han skulle også samle til ett de Guds barn som er spredt omkring. Fra denne dagen la de planer om å drepe ham.

Dette hadde hendt. Jesus hadde kommet på besøk til Marta og Maria som var i dyp sorg. Lazarus var død og begravet. Mange mennesker var tilstede og tok del i sorgen. Så gjorde Jesus det ingen trodde var mulig. Lazarus, som var død, ble av Jesus gjort levende. Folk var ut av seg av begeistring. Mange av jødene som var kommet til Maria og hadde sett det Jesus gjorde, kom til tro på ham. Dette er innledningen til prekentekestens vi nå har hørt.

Folk trodde. De underne Jesus gjorde vakte stor oppsikt og begeistring, for det var jo gode gjerninger han gjorde, og underne var tegn som vitnet om at Guds rike var kommet nær. Det kunne ikke gå upåaktet hen at Lazarus ble gjort levende etter å ha vært død. Hendelsen vakte så stor begeistring og oppsikt i mange kretser at det i sin tur fikk andre til å bli urolige, for ledelsen i datidens menighet var ikke på lag med Jesus i alt. Disse viktige mennene som satt i Rådet, så med stor uro på det som hadde skjedd.

Enten det nå var av ren og skjær omsorg for ro og orden i menighet og samfunn, eller det var for å befeste egen innflytelse og makt, så måtte kilden til "problemet" ryddes av veien. Jesus representerte et politisk uroelement. Rådet så det slik; det var en risiko for at hvis dette oppstyret rundt Jesus fikk fortsette, så kunne romerne få et påskudd til å ta både folket og templet. Og dessuten, folket kunne jo komme til å tro på Jesus. Her stod mye på spill. Risikoen var for stor, tenkte de. Her måtte det en politisk beslutning til. Uroen måtte slås ned på. Jesus måtte ryddes av veien.

Hvordan kunne dette skje? Går det virkelig an at landets åndelige lederskap i sin omsorg for Guds folk og i sin iver for å bevare og beskytte gode ordninger og hellige steder, kan komme til å havne på feil side? De ville tjene Gud. De var satt til å tjene Gud. De ville bevare den posisjonen de selv og Israels menighet hadde i samfunnet. De mente de tjente Guds

sak med sin politiske besluttsomhet. Likevel kom de i all sin iver til å kjempe mot Gud.

Hvor lett er det ikke for velmenende mennesker også i vår tid å ville hjelpe Gud med å befeste kirkens posisjon i samfunnet. Det er vel og bra å kjempe for gode ordninger og strukturer i kirken. Alt dette er viktig. Men når ordningene blir viktigere enn læren, og når hensynet til de øverste ledernes myndighet blir viktigere enn retten til å handle ut fra en samvittighet som er bundet og begrunnet i Guds Ord, da kjører man i feil fil i den samme åndskampen. Da kan det vise seg at dem kirkens ledelse fører sak mot og forfølger er nettopp dem som står på Guds Ords side, mens vranglærerne vernes og beskyttes. Selv flertallet av åndelige ledere kan trå feil!

Fariseerne og yppersteprestene var betrodd sine høye stillinger som ledere for Guds folk. Det gjorde dem ikke ufeilbarlige. Heller ikke prester, proster, biskoper og åndelige ledere i vår tid er ufeilbarlige. Det har allerede vår kirkes bekjennelse sagt noe om. Menigheten bør høre på oss og lyde det vi sier bare i den grad det er Guds ord vi taler. Slik står det i et av vår kirkes bekjennelsesskrifter, *Confessio Augustana*. I artikkel 28 står det om biskopene: *"Når de lærer eller fastsetter noe som strider mot evangeliet, da har menighetene en befaling fra Gud som forbyr å lyde dem."* Så henvises det til ordet fra Matt.7, *"Vokt dere for de falske profeter."*

Det er lett når vi ser strid og ufred i kirken å bli urolig for fremtiden på kirkens vegne. Hvordan skal det nå gå med kirken? Historien har vist at stridigheter om viktige spørsmål fra tid til annet har dukket opp, men Gud har likevel ført sin kirke frem gjennom historien og bevart den gjennom mennesker som har talt slik Guds ord taler. Til tider har disse vært i mindretall. Reformasjonen begynte med én Martin Luther, og nettopp gjennom slike som har stått på Guds ords grunn har Gud ført fornyelse og frelse fram. Så har det da hendt at de ytre rammene for kirken har skiftet, ordninger har blitt skiftet ut med nye og mer tjenlige måter å organisere kirke og menighet på. Her har vi stor frihet.

Jeg mener vi skal ha tillit til at Gud ser veien videre for kirken i Norge og i verden for øvrig. Det er mye lærestrid for tiden, og denne lærestriden må vi ta på alvor. Guds ord kan i vår tid, som på den tiden det ble skrevet, vekke mye moralsk forargelse, men vi har ingen fullmakt til å svekke dette anstøtet.

Jeg tror ikke Gud er avhengig av menneskers kirkepolitiske kløkt for å lykkes. Det er ikke vår oppgave å beskytte Gud i en uoversiktlig fremtid. Det ville være å snu det hele på hodet. Det er Gud som fører sin kirke frem i verden. For oss er en ting overordnet alt det andre; at vi holder fast på Guds ord og tror. Bibelen er ikke en uklar og utilgjengelig bok som kun må tolkes av eksperter. Jeg er overbevist om at Gud har gitt oss Bibelen for at vanlige mennesker skal kunne lese slik det står i sin sammenheng, og forstå og tro. Det en ikke umiddelbart forstår, kan en grunne på, kanskje lese en kommentar, kanskje en forstår mer siden. I det lange løp er det da mer Den Hellige Ånd som tolker Ordet for oss, enn vår mer eller mindre dyktige hjerne.

Så tilbake til teksten. Selv de skriftlærde så ikke på denne tiden at Jesus oppfylte Skriften. Men Jesus gjorde det klart for disiplene at han måtte dra til Jerusalem, og at de eldste, overprestene og de skriftlærde skulle la ham lide mye. (Matt.16,21) I prekenteksten ser vi det legges planer og det tenkes høyt. *"Det er bedre for dere at ett menneske dør for folket enn at hele folket går til grunne."* Ett menneske kunne ofres for stabilitetens og fredens skyld, for oppstyret rundt Jesus kunne skape strengere kontroll fra romernes side. Den friheten og de privilegiene jødene tross alt hadde under romersk herredømme kunne i verste fall opphøre. Det ville være for risikabelt, sett med deres øyne. *"Det er bedre for dere at ett menneske dør for folket enn at hele folket går til grunne."*

Øverstepresten Kaifas hadde talt. Han tenkte politisk. Han ville rydde Jesus unna for å hindre trøbbel med romerne. Men hans ord hadde fått en dobbel betydning, for hele folket hadde gått til grunne, åndelig sett, gått evig fortapt, hvis ikke det var én som kunne dø for folket. På et forunderlig vis kom dette utsagnet til å bli en profeti om at Jesu død skulle bli en stedfortredende død. For Kaifas var det folket eller Jesus. Og tenk, slik hadde også Gud tenkt det da han kunngjorde sin plan, at den ene måtte dø for å berge folket. Og folket, det var Abrahams ætt, men det skulle også gjelde for alle ætter på jorden. I dette er også vi inkludert. Jesu død var i stedet for alle mennesker. Jesus ble gjort til synd for oss. Hans død innebar å bli forlatt av Far i himmelen. Det skjedde for at vi aldri i evighet skal behøve å oppleve det i vår død.

Kaifas sa: *"Det er bedre for dere at ett menneske dør for folket enn at hele folket går til grunne."* Jesu stedfortredende død får vi ta imot så enkelt som ved å tro at det er sant. I tillit til at det Jesus gjorde gjelder for deg og for meg, inviteres vi i dag til nattverd. Jesus gir oss sitt eget legeme og blod som han gav til soning for alle våre synder da han døde i stedet for oss.

Kanskje du tenker med deg selv, er det nok det som Jesus gjorde? Er det nok dette at han gav sitt legeme og blod? Det ser så lite ut det vi får i kalken. Av og til kan opplevelser og andre bilder gi hjelp til å forstå. Natt til fredag malte et naturfenomen et bilde for meg av dette. Lerretet var hele nattehimmelen over Rjukan. Fra sentrum i en sirkel strålte det nordlys hele himmelen rundt i så godt som alle regnbuens farger. Et sjeldent syn og et mektig syn, men sterkest inntrykk gjorde det da himmelen over Rjukan ble blodrød.

Hvis dette havet av blodrød himmel kan gi hjelp som et bilde til å holde fast at det blodet som rant på Golgata var nok til å dekke, ikke bare Rjukan, men en hel verden av synd, så var det også nok til å sone vår synd, vi som bor under en blodrød himmel på Rjukan. Slik talte bildet til meg. Kanskje kan det tale til deg i dag. Det var en som døde for folket. Hans blod gjelder som soning for all verdens synd. Da gjelder det også for deg og for meg, og for så mange som tar imot i tro.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.